

Rapport från expertgruppen och kommittén för trädgårdsprodukter den 18 juni 2019

Sammanfattning

- Kommissionen presenterade det nya förslaget om utökad prisrapportering och hur detta skulle tillämpas i sektorn för frukt och grönt.
- Mötet diskuterade tekniska frågor som uppkommit efter genomförda revisioner inom stödet till frukt och grönt.
- Mötet diskuterade huruvida direktiv 2012/12/EU borde ändras för att tillåta att juicer med reducerad sockerhalt skulle kunna kallas för juice.
- Kommissionen presenterade rapporter från arbetsgrupperna för persikor och nektariner och tomater.
- Kommissionen gick igenom marknadsläget inom frukt och grönt, med fokus på äpplen och apelsiner.

Expertgruppen för delegerade akter

1. Trädgårdsprodukter

1.1 Övergripande presentation om förslaget om marknadstransparens – Ändringar i reglerna för prisnotifiering

Kommissionen presenterar förslaget om en ändring av reglerna för prisrapportering i 1185/2017. Kommissionen säger att alla institutionerna har enats om att mer marknadstransparens behövs för att kontra informationassymetrin i livsmedelskedjan. Input till förslaget har samlats in med hjälp av workshops. Det framgick att en majoritet av intressenterna vid workshopparna ansåg att informationsassymetrin försämrar livsmedelskedjan, samtidigt som stödet för att utöka prisrapporteringen hänger på att rapporteringen inte ska vara för kostsam, riktad mot viktiga produkter, vara av bra kvalitet och publicerad i tid.

Kommissionen menar att de vidtagit flera åtgärder för att minska den administrativa bördan för medlemsstaterna. Bland annat kan medlemsstaterna delegera ansvaret för den nya rapporteringen till livsmedelskedjans aktörer. Utöver detta behöver medlemsstaterna bland de produkter som förslaget omfattar bara rapportera priser för de

produkter som de har en konsumtion eller produktion av som överstiger 2 % av unionens totala konsumtion eller produktion.

1.2 Marknadstransparens i sektorn för frukt och grönt

Kommissionen redogör för hur förslaget om utökad rapportering ska tillämpas i sektorn för frukt och grönt. Grossistpriser via ingångsprissystemet, import/exportpriser och priser fritt packeri ska kompletteras med priser fritt gård och detaljhandels inköspriser. Kommissionen menar att omställningen kommer bli lätt att genomföra, och menar att det gick mycket smidigt när reglerna förenklades för två år sedan.

Kommissionen upprepar att de fokuserar på att sänka den administrativa bördan. Därför kommer många produkter under fritt packeri nu att vara frivilliga. Eftersom färre produkter blir obligatoriska tycker kommissionen att det är befogat att be om mer information för ett mindre antal produkter vid fler led i kedjan. Kommissionen menar att med sådan information går det att reglera marknaden på rätt sätt och kunna göra de analyser som krävs för att åtgärda kriser.

En medlemsstat tar ordet och hävdar att det är bra att färre produkter är obligatoriska, men att de hade hoppats på mer detaljer i presentationen kring exakt hur rapporteringen ska ske. Vidare menar medlemsstaten att veckovis rapportering för produkter som är avsedda för bearbetning är värdelösa eftersom de är baserade på kontrakt, där priset sätts från början. Medlemsstaten menar även att det är svårt att få tag på detaljhandels inköspriser, eftersom de kan räknas som affärshemligheter och därmed anses konfidentiella, och dessutom bör dessa priser inte vara kända för andra detaljister eftersom det kan ge upphov till kartellbildning. Medlemsstaten undrar vidare om rapporteringen av tomater för bearbetning ska vara av den bearbetade produkten eller hur mycket som går in i bearbetning. Avslutningsvis menar medlemsstaten att de inte kommer kunna anpassa sig till den nya rapporteringen i tid.

Kommissionen håller med medlemsstaten om att det finns saker i förslaget som behöver förtydligas. Kommissionen menar att genom att föra en dialog om hur det ser ut i respektive land så blir det enklare att utforma ett system som passar för respektive medlemsstaters förutsättningar. Kommissionen håller även med om att det finns otydlighet gällande produkter för bearbetning. Beträffande att priser kan ses som konfidentiella säger kommissionen att de har hört detta tidigare men att de ännu inte har någon bra lösning. Är det för svårt att få tag på inköspriser kanske detta krav måste tas bort ur förslaget. Kommissionen säger dock att om detaljister är oroliga för att myndigheter ska läcka deras inköspriser så kan detaljisterna själva rapportera dem direkt till kommissionen.

En medlemsstat menar att de hittat motstridigheter mellan detaljer kring rapporteringskraven i olika förordningar. Eftersom detta är något tekniskt för att diskutera på mötet ska de skicka in detta skriftligt till kommissionen.

En medlemsstat uppger att de ser oklarheter i hur de ska fylla i rapporteringsformuläret och menar att det är viktigt att undvika ökade administrativa bördor. Kommissionen svarar att förslaget inte borde innebära en ökad mängd administration eftersom de tagit bort obligatorisk rapportering på produkter och eftersom rapporteringen ska bygga på befintliga system.

En medlemsstat menar att eftersom många produkter är frivilliga att rapportera kommer rapporteringen inte visa hela verkligheten. Därutöver menar medlemsstaten att jämförelser mellan länder kommer bli svåra. Kommissionen svarar att rapporteringen för många produkter mycket riktigt kommer bli frivillig men att medlemsstaterna gärna får fortsätta rapportera dem.

En medlemsstat tycker att ändringsförslaget är otydlig avseende vilka priser som behöver rapporteras. Medlemsstaten undrar även om något har sagts rörande kontroll eller sanktion i samband med ändringsförslaget. Kommissionen säger att det inte finns något i förslaget om sanktioner eller kontroll.

En medlemsstat tycker att implementeringen av förslaget kommer bli för tidig. Medlemsstaten tycker vidare att månadspriser är bättre och ger lika bra marknadstransparens som veckopriser. Medlemsstaten vill dessutom att rapporteringen ska gälla för alla produkter eftersom alla då kan dra nytta av den.

En medlemsstat undrar hur de nya formulären för rapportering ska se ut. Kommissionen svarar att man ska försöka använda existerande formulär så långt det är möjligt.

En medlemsstat säger att det är bra med mer marknadstransparens och att det hade varit bättre om rapporteringen var obligatorisk för fler eller alla produkter. Kommissionen svarar att de valt att göra rapporteringen obligatorisk för de produkter där kriser förekommer.

En medlemsstat säger att det är bättre att rapporteringen är obligatorisk för färre produkter eftersom detta leder till mindre administration. Medlemsstaten menar även att eftersom kommissionen i sitt svar till en annan medlemsstat tycks ha antytt att prisrapporteringskraven för olika medlemsstater ska utformas beroende på deras respektiva förutsättningar så kommer jämförelser mellan länder bli svåra.

Medlemsstaten undrar om det inte då är bättre att ge medlemsstaterna flexibilitet att själva utforma prisrapporteringen så att den i alla fall blir relevant för dem.

1.3 Diskussion om Europaparlamentets och Rådets direktiv 2012/12/EU om ändring av rådets direktiv 2001/112/EG om fruktjuice och vissa liknande produkter avsedda som livsmedel

Kommissionen säger att de har fått en förfrågan från branschen om det skulle gå att ändra direktivet så att juice med lägre sockerhalt skulle få kallas juice. Kommissionen understryker att det finns en risk för bedrägerier genom utspädning av juice. Kommissionen undrar hur medlemsstaterna och branscherna i respektive medlemsstat ställer sig till förslaget.

En medlemsstat anser att juice med lägre sockerhalt inte ska få kallas juice, och menar att även om det finns en efterfrågan på sådana produkter så måste bedrägerier undvikas. Därför bör inget annat få kallas juice.

En medlemsstat säger att deras bransch inte har efterfrågat en förändring av definitionen av juice. Däremot har de velat ha ett förtydligande av definitionen. Juice ska per definition inte innehålla tillsatt socker. Konsumenter vet inte skillnaden mellan fruktnektar, som innehåller tillsatt socker, och juice. Medlemsstaten menar att om de skulle få skriva något om ”utan tillsatt socker” så vore det bra. Kommissionen svarar att de har försökt ordna så att det ska vara tillåtet, men att det inte är tillåtet att skriva ”utan tillsatt socker” på juiceförpackningar.

En medlemsstat säger att en juice med reducerad sockerhalt inte lever upp till direktivet och inte borde få kallas juice, och att det även är branschens uppfattning. Medlemsstaten understryker att om en förändring av begreppet trots allt skulle utredas måste risken för bedrägerier bejakas.

En medlemsstat undrar varför det inte är tillåtet att skriva ”utan tillsatt socker” på juice. Kommissionen svarar att det inte är tillåtet eftersom juice inte ska innehålla tillsatt socker, men att det hade varit bra eftersom konsumenterna då lättare skulle kunna skilja på fruktnektar och juice.

Kommissionen avslutar diskussionen med att säga att insatser för att öka konsumtionen av nyttigare livsmedel kommer bli en större del av jordbrukspolitiken i och med den stundande reformen. Kommissionen ber medlemsstaterna att skicka in information och idéer så att de har underlag för framtida förslag på området.

1.4 Diskussion om tekniska frågor som uppkommit efter genomförda revisioner av stödet till sektorn för frukt och grönt

Kommissionen inleder presentationen om de tekniska frågorna på revisionsområdet med att vissa problem återkommer hos alla medlemsstater i revisionerna. Ett område som varit problematiskt rör erkännandekriterierna, där kontrollen av dominant position, röstningsförfaranden och outsourcing har varit undermålig. Ett annat rör operativa program, där rimlighetsbedömningarna inte har varit omfattande nog. Ännu ett problem är att operativa program ibland innehållit insatser som genomförts innan det operativa programmet godkändes. Slutligen har det funnits problem med hur värdet av marknadsförd produktion har räknats ut.

Därefter tar diskussionen vid. En medlemsstat säger att förordningen inte ger mycket vägledning kring vad de korrekta förfarandena är. Revisioner sker på olika sätt och olika revisorer tittar på olika saker. Medlemsstaten säger att de skulle uppskatta vägledande dokument för hur revisionerna ska gå till. Det är farligt när revisioner inte fungerar bra, eftersom detta leder till mer och mer euroskepticism.

En medlemsstat säger att många av problemen med revisionsförfarandet inte är uppenbara om man bara läser i förordningarna utan att de visar sig vid själva revisionen. Medlemsstaten säger att deras producentorganisationer har blivit rädda för revisioner och i förlängningen för EU. Medlemsstaten får medhåll från andra medlemsstater i detta.

En medlemsstat säger att kommissionen borde hålla ett seminarium där medlemsstaterna skulle få lära sig mer om hur revisionerna går till och hur medlemsstaterna bör genomföra kontroller.

Kommissionen håller med om att vissa saker behöver förtydligas. Samtidigt menar kommissionen att om revisorerna gör absurda bedömningar så bör det inom dagens system finnas utrymme att ifrågasätta dessa. Kommissionen menar att det ursprungligen var tanken att reglerna inte skulle vara för detaljerade för att systemet skulle vara flexibelt, eftersom alla medlemsstater och deras producentorganisationer är olika. Detta var tidigare en styrka men kommissionen medger att det nu har blivit en svaghet, eftersom det finns mycket osäkerhet kring korrekta förfaranden och vad revisorerna letar efter.

Processen med de tekniska frågorna som uppkommit i revisionerna ska fortsätta under sommaren.

1.5 Övriga frågor

En medlemsstat undrar huruvida produkter som har genomgått ansning eller klippning för att bli konsumtionsfärdiga eller köksfärdiga behöver märkas med ursprung. Enligt led d i artikel 4 i förordning 543/2011 ska sådana produkter inte behöva uppfylla handelsnormerna, men enligt medlemsstaten har andra medlemsstater fått höra av kommissionen att sådana produkter måste märkas med ursprung.

Kommissionen säger att medlemsstaten kommer få ett skrivet svar, men att de kan säga redan nu att de kommer behöva titta på fler artiklar än bara artikel 4 i 543/2011 för att kunna ge ett definitivt svar.

Kommittén för trädgårdsprodukter

1. Trädgårdsprodukter

1.1 *Avrapportering från arbetsgrupperna för äpplen och päron, persikor och nektariner, och tomater*

Beträffande persikor och nektariner så indikerar prognoser att produktionen under året kommer återgå till normala nivåer, jämfört med de låga nivåerna förra året. Mycket av produktionen av färska nektariner och persikor styrs om till bearbetade varianter istället. Detta sker eftersom Ryssland, som tidigare var en stor importör av färska nektariner och persikor, i synnerhet från Grekland, inte längre importerar dessa. Grekland har därtill svårt att sälja bearbetade persikor eftersom konsumenter efterfrågar produkter med lägre kaloriinnehåll, men koncentrerad persika innehåller mycket socker och därmed mycket kalorier.

Beträffande tomater har det överlag varit kallt vilket har lett till en lägre total tomatkonsumtion. Priserna var låga i maj eftersom det är den vanliga månaden då mycket tidigare har tenderat att exporteras till Ryssland, men eftersom dessa inte görs längre var tillgången högre än vanligt. I Spanien har producenterna försökt ställa om till specialtomater för mer lönsamhet. Detta fungerade dock dåligt då köpkraften inte var så stark som förväntat. Importen av Tomater från Marocko ökar eftersom Marocko har haft problem med sin export till Ryssland. Beträffande bearbetade tomater har EUs produktion gått upp något under året. Världsproduktionen är högre än vanligt, främst på grund av att produktionen i Kina har börjat återhämta sig. Produktionen i Ukraina har ökat, vilket kan hota EUs produktion. Ryssland närmar sig självförsörjning av bearbetade tomater.

1.2 Marknadssituationen i sektorn för frukt och grönsaker

I Polen får odlare just nu väldigt låga priser för äpplen, 11 cent per kg. I referensperioden var det lägsta priset 18 cent per kg, och snittpriset är runt 25 cent per kg. I Frankrike går det däremot väldigt bra för äppelodlarna, som just nu får 96 cent per kg.

1.3 Övriga frågor

KOM avslutar mötet och säger att datumet för nästa möte inte är klart än.